

На основу члана 119. став 1. члан 2) и члана 61. Закона о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", бр. 88/17,27/18-др. Закони, 10/19, 6/20,129/21, 92/23) , Школски одбор на 17. седници Школског одбора од 27. јуна 2024. године доноси

Анекс Школског програма Основне музичке школе „Невена Поповић“

Поступање тима за кризне ситуације и трауматичне догађаје

Кризни догађаји, иако саставни део наших живота, у већини случајева представљају непредвидива дешавања која могу да проузрокују негативне последице по особе које су на директан или индиректан начин биле њима изложене. Некада су ови догађаји изазвани природним узроцима (нпр. поплаве, земљотреси, пандемије), а некада их узрокује човек (убиство, самоубиство, саобраћајне незгоде и сл.). Догађаји који су ван граница уобичајеног људског искуства, за већину људи предствљају кризне догађаје. Кризни догађај карактеришу психолошке реакције појединца и/или заједнице у целини, број жртава (повређених или настрадалих), материјална штета, као и солидарност у сврху отклањања и ублажавања последица.

Криза је привремено стање немира односно психичке пометње коју карактерише неспособност особе да превлада неку ситуацију доживљену као претњу, коришћењем до тада уобичајених начина решавања проблема. Да ли ће нешто од стране појединца бити доживљено као криза, зависи од интензитета догађаја, броја погођених особа, размера уништења и сл. Благовремено пружање подршке, пре свега деци и младима који су непосредно или посредно били изложени кризном догађају, од непроцењиве је важности у ублажавању последица кризног догађаја и превладавања целокупног искуства.

➤ Интеграција психолошких траума

Као скуп мера које се предузимају да би се помогло ученику пружа се од стране непрофесионалца као прва психолошка помоћ. Остали облици помоћи припадају професионалцима и они је пружају зависно од узраста, почевши од првог до завршног разреда школе (планови се налазе у приручнику за кризне ситуације). Препоручује се да се на почетку кризе у васпитно-образовној установи омогући рад Кризног саветовалишта, да се одреди простор и време. Особа у улози кризног саветника је педагог.

➤ Организација живота у школи

Прави се процена ситуације и у складу са тим доносе се адекватне мере. Формира се Тим за кризна стања који чине: директор, педагог и неко од кључних наставника зависно од природе догађаја, као и стални чланови тима. Ово тело води многе активности у случају кризе и сви имају своје улоге.

➤ Психолошке реакције деце након кризног догађаја

Како би било могуће препознати да ли су код неког присутне психолошке последице кризног догађаја због којих би било добро упутити особу на прву психолошку помоћ, у наставку су дате уобичајене реакције деце:

- изразити страх (најчешће од тога да се кризни догађај не понови);
- изненадне промене емоционалног стања (плакање, љутња, напади беса, агресивно понашање, неконтролисани смех и слично);
- осећање кривице (опседнутост мислима да су могли спречити догађај);

- осамљивање или потреба за сталним присуством других;
- тешкоће у учењу;
- заборавност;
- психосоматске реакције (проблеми са исхраном, спавањем, стомачне тегобе, мучнина, главобоља и слично).

➤ **Кључне активности директора и тима за кризне догађаје**

• Ако сте сазнали за догађај који се десио ван установе, проверите одмах тачност ове информације преко поузданих извора: породице, полиције, хитне помоћи и сл.

• Ако се у установи десио кризни догађај, одмах позовите хитну помоћ, полицију и евентуално друге службе (нпр. ватрогасце).

• Приликом поступања установе у одређеним ситуацијама кризног догађаја, неопходно је поступање у складу планом евакуације. Пре почетка евакуације, визуелним прегледом проверити да ли је пут за евакуацију безбедан.

• Након доласка припадника полиције, потребно је утврдити да ли су деца и запослени у установи безбедни на месту које је планом дефинисано као безбедно место или место поновног окупљања. Након доласка полиције, хитне помоћи и ватрогасаца-спасилаца, даље се поступа по инструкцијама ових органа.

• Сазовите хитан састанак Тима за кризне догађаје;

• Информишите надлежну Школску управу;

• Уколико је последица кризног догађаја троје или више повређених/настрадалих лица, обавестите Министарство просвете како би се ангажовао интерсекторски мобилни тим за кризне ситуације.

• Размотрите све добијене информације и позовите породицу/е погођених кризним догађајем и договорите са њима које информације можете проследити запосленима у установи, деци, ученицима, родитељима и евентуално медијима.

• Обавестите све запослене о кризном догађају и закажите хитан састанак свих запослених уколико услови дозвољавају. Уколико није могуће састанак одржати у установи, пронађите друге начине комуникације (видео конференција, вибер комуникација, скајп...).

• На састанку поделите са запосленима проверене информације у вези са кризним догађајем, подсетите их да установа има Програм поступања установе у кризним догађајима, укажите на могуће изазове у наредном периоду.

• Нагласите да је директор једина овлашћена особа у установи за комуникацију са медијима.

• Упутите запослене да помоћ могу да потраже од стручног сарадника.

• Поделите већ припремљен текст „Препоруке за запослене у установи“

• Одредите на који начин ће информације бити прослеђене ученицима и родитељима (у писаној или усменој форми);

• Припремите саопштење за ученике;

• Припремите саопштење које ћете упутити родитељима других ученика;

• Подсетите се правила за контакт са медијима и припремите писано саопштење које садржи кључне информације о догађају, безбедносним поступцима и плановима за опоравак. Изразите саосећање према жртвама и њиховим породицама, наглашавајући емпатију и подршку установе. Пратите извештавање медија и, ако је потребно, брзо реагујте на евентуалне нетачности.

➤ **Улога педагога у кризним ситуацијама**

• Прекидају своје редовне активности, посебно у случају кризних догађаја великих размера;

• Све њихове активности у функцији су помоћи деци и одраслима у савладавању кризног догађаја;

• Педагог школе се укључује у Тим за кризне ситуације;

- Педагог започиње рад кризног саветовалишта, одређујући место и време рада у договору са Тимом за кризне ситуације;
- Раде на индивидуалној подршци користећи се принципима кризног саветовања;
- Раде са групама ученика, према потреби;
- Родитељима ученика пружају саветодавну помоћ;
- На располагању су наставницима за различите консултације у вези са децом и родитељима;
- Прате спремност ученика да учествују у различитим церемонијама као што су сахране и меморијалне активности;
- Прате посебно вулнерабилне групе и појединце у школи;
- Воде евиденцију о ученицима којима је потребна додатна помоћ која се може остварити у оквиру услуга других система, пре свега здравственог и система социјалне заштите.

- Контактирају родитеље ученика и пружају им потребна обавештења.

➤ *Улога наставника у кризним ситуацијама*

- Преношење тачних информација ученицима;
- Остваривање подржавајућег, отвореног и искреног односа са ученицима;
- Спровођење активности у учионици, као што је вођење разговора, који ће помоћи ученику да се изборе са губитком;
- Спречавање гласина у вези са догађајем служећи се чињеницама;
- Давање одговара на питања деце без пружања непотребних детаља;
- Препознавање различитих културних (обичајних) и верских потреба ученика;
- Омогућавање деци да изражавају своја осећања;
- Идентификација ученика којима је потребна саветодавна подршка;
- Планирање активности у учионици чији је циљ смањење трауматског доживљаја (кроз различите технике рада, а на основу програма за који је едукован);
- Припремање ученика за ритуале опраштања у случају смрти у школи (сахране, меморијалне активности);
- Ако је у питању разредни старешина, заједно са директором школе, контактира породицу преминулог ученика.

➤ *Евалуација реаговања установе на кризни догађај*

Евалуација у овом контексту као задатак Тима за кризне догађаје подразумева анализу реаговања на кризни догађај – шта је било ефикасно, са којим тешкоћама и изазовима се Тим сусрео, шта смо научили, шта нам је потребно да бисмо били спремнији, отпорнији, потреба за редефинисањем програма и планова, као и препоруке за будућа поступања.

Поступак евалуације:

- Дефинишите јасне циљеве евалуације.
- Прикажите податке о кризном догађају, укључујући време, место, узроке.
- Прикупите податке о реаговању установе – од запослених, деце, родитеља. Информације се могу прикупити кроз разговоре, фокус групе и друге начине.
- Процените ефикасност комуникације током и након кризног догађаја.
- Прегледајте безбедносне поступке установе током кризног догађаја.
- Идентификујте шта је функционисало добро и где је могуће побољшање.
- Саставите детаљни извештај који обухвата све аспекте евалуације и препоруке за будућност.

Основна музичка школа „Невена Поповић“
 11306 Гроцка, Булевар Револуције бр. 19
 ПИБ: 101848115; Матични број: 17057979
 Телефон/факс: 011/8500-128; 011/8501-439; 011/8510-144
 e-mail: omsgrocka@gmail.com; web: www.omsgrocka.edu.rs

➤ *План рада тима за кризне догађаје:*

АКТИВНОСТИ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕНСКА ДИНАМИКА
Прикупљање података о догађају, провера и селекција информација. Дистрибуција информација	Секретар школе	по сазнању
Планирање, праћење и организовање рада у условима кризног догађаја	Директор школе	током догађаја
Процена и праћење психолошког стања и потреба чланова колектива	Педагог, Тим за додатну подршку ученицима	током догађаја
Интервенције током кризне ситуације; Помоћ породици; Рад са децом која се суочавају са последицама догађаја; Рад са запосленима који тешко превазилазе последице догађања.	Тим за сарадњу са породицом, педагог	током догађаја
Обавештење јавности, ученика, запослених, Савета родитеља, Школског одбора, Школске управе	Директор школе	по потреби
Евалуација након догађаја	Директор школе, Школски одбор	након догађаја